

3) державні витрати на виплату допомоги по безробіттю та утримання державних органів, які опікуються проблемами безробітних;

4) втрату кваліфікації (якості) бездіяльної робочої сили [3, с. 135].

Американський дослідник А. Оукен математично дослідив зв'язок між рівнем безробіття та обсягом недовиробленого ВВП. Цей зв'язок отримав в економічній науці назву закону Оукена. Так, згідно із законом Оукена, кожен відсоток надлишкового (надприродного) безробіття «коштує» суспільству приблизно 2,5% від фактичного ВВП. Така дорога «ціна» вимушеної бездіяльності працездатних людей [2].

Отже, вражаючими є соціальні наслідки безробіття. Безробіття призводить до загострення кримінальної ситуації у суспільстві, зростання злочинності, поглиблення маргіналізації населення. Фахівці Державної служби зайнятості відзначають, що безробіття призводить до втрати трудової кваліфікації, мотивації до праці, еозія трудової етики населення. З медичної точки зору, безробіття призводить до зростання кількості захворювань серед населення (у т.ч. психічних), поширення нарко- та алкозалежностей. Варто відзначити, що безробіття батьків часто призводить до соціального сирітства та збільшення кількості розлучень.

Список використаних джерел

1. Торгово-промислова палата України – URL: <https://ucsi.org.ua/>. (дата звернення 7.09.2020).
2. Механізм політики зайнятості. Закон Оукена – URL: <https://library.if.ua/book/11/1079.html>. (дата звернення 20.10.2020).
3. Базилевич В. Д. Макроекономіка: підручник . К. : Знання, 2005.
4. Дзюбик С. Д. Основи економічної теорії: навч. посібн. К. : Знання, 2006.
5. Манків Грегорі Н. Макроекономіка: підручник для України. К. : Основи, 2000.

Харлан А. В.,

студентка ІІ курсу магістратури, гр. МСРп-191

Науковий керівник – Острянюк Т. С., канд. пед. наук

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

СТАНОВИЩЕ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО ЗАКЛАДУ

На шляху до демократизації українського суспільства все більшого поширення набувають ідеї гуманізації освіти («освіта для всіх, школа для всіх») та пріоритетів особистості. Замінюючи застарілу освітню систему, яка спрямовувалася на формування особистості за певними еталонами та підпорядкуванням інтересів держави, а також мала жорстку регламентацію навчального процесу, новітня система освіти зосереджується на інтересах дитини та задоволення її потреб, тобто стає дитиноцентристською.

Трансформації, які відбуваються в освітній системі, в тому числі її інклюзивність, привертають увагу та висвітлюються в роботах як вітчизняних, так і зарубіжних науковців (Л. Акатов, М. Воронов, Р. Жаворонков, Л. Даниленко, А. Колупаєва, Л. Прядко та ін.).

Ратифікована Україною в 1991 році Конвенція ООН «Про права дитини» наголошує на тому, що кожна держава зобов'язана забезпечувати *«дотримання прав і свобод дитини без якої б то не було різниці за такими ознаками, як раса, колір шкіри, стать, релігія, політичні або інші переконання, національне або соціальне походження, майновий стан, народження або інші обставини»* [2].

З метою забезпечення додержання конституційних прав та свобод дитини, реалізації прав дітей на освіту, нашим парламентом було прийнято низку нормативно-правових актів, які на своїй меті вбачали розбудову безпечного, доступного та інклюзивного середовища в закладах освіти (Закон України «Про освіту», Указ Президента України «Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі», Постанова Верховної Ради України «Про стан соціального захисту дітей та невідкладні заходи, спрямовані на захист прав дитини в Україні» тощо). Вартує уваги прийнята Державна соціальна програма «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини» на період до 2021 року [3], одним із завдань якої є забезпечення для всіх дітей рівних можливостей, що передбачає:

- удосконалення системи захисту прав та інтересів дитини з інвалідністю, інтегрування їх в соціум;

- забезпечення прав дітей-іноземців, дітей-біженців, дітей із національних меншин та дітей, яких визнано особами, що потребують додаткового захисту;

- створення умов для всебічного розвитку дітей із сільської місцевості.

Таким чином, можемо спостерігати, що на державному рівні для дітей з особливими освітніми потребами створюються необхідні умови, що забезпечуватимуть дотримання їх права на якісну освіту. Але слід зазначити, що не тільки від законодавчої бази залежить ефективне функціонування інклюзивної освіти. Саме тому в ній також виникають певні перешкоди, які призводять до негативного сприйняття інклюзивних процесів. Це стосується, насамперед, дитячого колективу, в якому знаходиться дитина з особливими освітніми потребами, їхніх батьків, а також учителів та громади загалом.

Створення доброзичливої атмосфери та сприятливого соціально-психологічного клімату в освітньому просторі постає обов'язковою умовою успішного включення дитини з особливими освітніми потребами. Це забезпечуватиме визнання такої дитини рівноправним членом дитячого колективу в процесі її прийняття та розуміння.

Сучасність визначає першочерговою потребою оновленої системи освіти проблему формування загальнокультурної компетентності, однією із складових якої постає розвиток моральних якостей (емпатії, толерантності, доброти тощо). Процес формування таких компетентностей має відбуватися цілісно, тобто як у шкільному, так і родинному колі. Природне середовище в колаборації з різними формами педагогічного впливу (бесіди, розповіді, заняття з елементами тренінгу тощо) спонукатимуть дітей до вияву таких якостей, а також формуватимуть необхідні соціальні навички [1, С. 35].

Таким чином, інклюзивна освіта стала ефективнішою за попередню систему у плані розвитку дітей з особливими потребами та їхньої соціалізації.

Навчання в інклюзивних класах сприяє адаптації даної категорії дітей до типових життєвих ситуацій, допомагає позбутися почуттів відчуженості та ізоляваності, а також виховує в учнівського колективу толерантне відношення, що забезпечує формування почуття відповідальності за товаришів, які потребують не тільки допомоги, а й, насамперед, – прийняття та визнання.

Список використаних джерел

1. Коврігіна Л. Актуальні проблеми інклюзивного навчання в Україні. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*. 2018. Вип. 1. С. 33-41.
2. Конвенція ООН про права дитини: Міжнародний документ від 20 листопада 1989 р. *Зібрання чинних міжнародних договорів України*. 1990. №1.
3. Державна соціальна програма “Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини” на період до 2021 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 трав. 2018 р. № 453. *Офіційний вісник України*. 2018. № 48. Ст. 1673.

Шакун Н.В.,

канд. філос.наук, доцент

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ФОРМУВАННЯ НОВОЇ ПАРАДИГМИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ЯК ВІДПОВІДЬ НА ВИКЛИКИ ПОСТСУЧАСНОСТІ

В умовах постіндустріального суспільства, яке характерне переорієнтацією на соціальні технології і людський фактор виникає нагальна потреба перегляду статусу соціальної сфери та формування інноваційної парадигми соціальної роботи як практичної діяльності та галузі знань.

Не секрет, що тривалий час внаслідок домінування в ідеологічній сфері економічного детермінізму на пострадянському просторі зберігалось рудиментарне тлумачення соціальної сфери як другорядної, похідної від економічної, дотаційної. Сформована на засадах марксизму-ленінізму парадигма соціальної роботи мала суттєві недоліки. Марксистсько-ленінська ідеологія, як відомо, наполягала на першорядній важливості матеріального виробництва у суспільному поступі і його детермінуючій ролі щодо політичної, соціальної, духовної сфери. Відтак, скажімо, соціальні працівники, а також особи, які потребували соціальної підтримки, розглядались як навантаження для виробників матеріальних благ.

Вагомим недоліком означеної парадигми, яка впроваджувалась до 90-х років ХХ ст. в УРСР, а її вплив на вирішення соціальних питань відчувається і в незалежній Україні, є керівний вплив держави на всі сфери суспільного життя. Фактичне ототожнення суспільства і держави, несформованість громадянського суспільства призвели до монополії держави у здійсненні соціальної політики, до перетворення останньої на її благодійницьку діяльність.

Однак сучасна європейська та вітчизняна практика впровадження соціальних інновацій засвідчує той факт, що ефективний розвиток соціальної